

Η ελληνική επανάσταση και ο μύθος της μεταεθνικής εποχής.

Γράφει ο Κωνσταντίνος Χολέβας.

Η επέτειος των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση του 1821 δίνει την ευκαιρία να θυμηθούμε ότι ήταν μία εθνική επανάσταση, η οποία δημιούργησε εθνικό κράτος. Το έθνος των Ελλήνων προϋπήρχε, δεν διεκόπη η ύπαρξή του επί Βυζαντίου και Τουρκοκρατίας. Το έθνος δημιούργησε κράτος. Δεν έχουμε τη γέννηση ενός έθνους, αλλά τη γέννηση ενός κράτους.

Η Α΄ Εθνοσυνέλευση των αγωνιζομένων Ελλήνων, η οποία συνεδρίασε στην Πιάδα Αργολίδος από τις 20.12.1821 έως τις 15.1.1822 συνέταξε το Προσωρινόν Πολίτευμα της Επιδαύρου και διακήρυξε προς τα πολιτισμένα έθνη ότι επαναστάτησαν οι «απόγονοι του σοφού και φιλανθρώπου έθνους των Ελλήνων» και ότι «ο κατά των Τούρκων πόλεμος ... είναι πόλεμος εθνικός, πόλεμος ιερός».

Στην εποχή μας γράφονται διάφοροι μύθοι και γίνονται ουτοπικές προβλέψεις για τη λεγόμενη μεταεθνική εποχή. Πιστεύουν ορισμένοι ότι τα έθνη, τα εθνικά κράτη και οι εθνικές ταυτότητες είναι ξεπερασμένοι θεσμοί και ότι οι λαοί είναι έτοιμοι για μία ισοπέδωση ταυτοτήτων και υιοθέτηση νέων ηθών και εθίμων χωρίς εθνικό χρωματισμό. Ουσιαστικά προτείνουν μια

πολτοποίηση των εθνικών πολιτισμών και ζητούν να γίνουμε όλοι μία άχρωμη μάζα. Νομίζουν ότι έτσι θα καταργηθούν οι πόλεμοι και ότι τα μεταεθνικά ιδεολογήματα θα εγκαθιδρύσουν ειρήνη και δημοκρατία.

Όμως η πραγματικότητα τούς διαψεύδει.

Πρώτον, είναι πολύ πρόωρο να μιλήσουμε για κατάργηση των εθνικών κρατών, όταν μάλιστα η πτώση των κομμουνιστικών καθεστώτων οδήγησε στην κατάρρευση της πολυεθνικής ΕΣΣΔ και της πολυεθνικής Γιουγκοσλαβίας και στη δημιουργία εθνικών κρατών.

Υπερεθνικές συνεργασίες βεβαίως υπάρχουν και τις χρειαζόμαστε, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αλλά και εκεί ουδείς θεωρεί εφικτή την κατάργηση των εθνικών κρατών. Υπάρχει απλώς μία εκούσια εκχώρηση ορισμένων και όχι όλων των αρμοδιοτήτων. Άλλωστε ο ρεαλιστής πρώην Πρόεδρος της Ευρ. Επιτροπής (Commission) Ζάκ Ντελόρ, ο οποίος ήταν και πιστός Χριστιανός Ρωμαιοκαθολικός, είχε προβλέψει προ 30 ετών ότι η Ένωση θα έχει μέλλον μόνον ως μία χαλαρή Ομοσπονδία εθνικών κρατών.

Ένας σημαντικός Αμερικανός πολιτειολόγος, ο Φράνσις Φουκουγιάμα, αναθεωρεί την άποψή του για το «τέλος της Ιστορίας» και στο τελευταίο βιβλίο του υπό τον τίτλο «Ταυτότητα» παραδέχεται ότι πάνω από την οικονομία ισχυρότερη δύναμη είναι ο πολιτισμός και ότι τα εθνικά κράτη και οι εθνικές ταυτότητες θα συνεχίσουν να υπάρχουν ως σημαντικοί παράγοντες του διεθνούς συστήματος. Μάλιστα ο Φουκουγιάμα εκφράζει την πεποίθηση ότι η δημοκρατία λειτουργεί καλύτερα σε ένα εθνικό κράτος παρά σε ένα υπερεθνικό περιβάλλον.

Εξ άλλου τα παραδείγματα είναι οφθαλμοφανή. Αν παρατηρήσουμε την προσπάθεια της Σκωτίας να γίνει ανεξάρτητο κράτος θα καταλάβουμε ότι τα περί μεταεθνικής εποχής είναι μύθοι για αφελείς.

Ο Ελληνισμός είχε δημιουργήσει τρία εθνικά κράτη ήδη από τον 13^ο αιώνα και δεν περίμενε τον Ευρωπαϊκό Διαφωτισμό για να ακούσει περί εθνικών κρατών. Μετά τη Δ΄ Σταυροφορία και την κατάληψη της Κωνσταντινουπόλεως (1204) οι Έλληνες οργανώθηκαν στην Αυτοκρατορία της Νικαίας, στην Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας και στο Δεσποτάτο της Ηπείρου. Αυτά ήταν κράτη με ελληνικό και όχι πολυεθνικό χαρακτήρα.

Ας ξαναδιαβάσουμε τα κείμενα των Εθνοσυνελεύσεων του Αγώνος. Θα δούμε ότι η Ορθοδοξία και η εθνική ταυτότητα συνδυάστηκαν με τις φιλελεύθερες ιδέες της Ευρώπης.

Πηγή : <https://meteoronlithopolis.gr/gr>